

би мовити, суміжних областей знань, слід вважати обов'язковим для всіх фахівців, у тому числі й нотаріусів, які бажають досягти успіху у сфері здійснення процедур медіації.

Список використаних джерел

1. Конфліктологія: навчальний посібник / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. – Х.: Право, 2012. – 128 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2012/Konfliktologiy_2012.pdf
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Про медіацію: Закон України від 16 листопада 2021 року. № 1875-ІХ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
4. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 року № 3425-ХІІ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>
5. Медіація у професійній діяльності юриста / за ред. Крестовської Н., Романадзе Л. – О.: Екологія, 2019. – 455 с. URL: <https://www.legalaid.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/mediatsiya-u-profesijnij-diyalnosti-yurysta.pdf>
6. Белінська К. Перспективи розвитку нотаріату в Україні шляхом надання нотаріусам функцій медіатора // Мала енциклопедія нотаріуса. – 2017 – №3 (93). – С.93-95 URL: <http://yurradnik.com.ua/wp-content/uploads/2017/08/Byelinska.pdf>
7. Дякович М. М. Нотаріус як медіатор // Юридичний науковий електронний журнал. – 2015. – №1. – С.54-55. URL: http://lsej.org.ua/1_2015/14.pdf

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Сулейманова С. Р.

Онищенко Віолетта Віталіївна

*студентка 3-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Розвиток є одним із визначальних пріоритетів у становленні держави як сучасної, незалежної, соціальної та правової держави. Без подальшого стрімкого технічного процесу Україна неспроможна подолати негативні явища в умовах воєнного стану.

Слід зауважити, що дана проблема існує вже протягом тривалого часу, адже людство за останні роки почало працювати та спілкува-

тися здебільшого за допомогою Інтернет-ресурсів, через пандемію Covid-19. В умовах карантину законодавець поліпшив інститут доказування та підлаштував українське законодавство під сучасні реалії. Водночас варто зазначити, що поняття «електронний доказ» було введено у нормативно-правові акти ще 5 років тому, але не всі проблемні аспекти було висвітлено українським законодавством.

Здійснення процедури подання електронних доказів чітко регулюється рядом нормативно-правових актів, серед яких варто виділити Цивільний процесуальний кодекс України, Закони України «Про електронні документи та електронний документообіг» та Закон України «Про електронні довірчі послуги». Згідно з ч. 1 ст. 100 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України), електронним доказом є інформація в електронній (цифровій) формі, що містить дані про обставини, які мають значення для справи.

Варто зазначити, що поява системи електронного доказування є дуже важливим кроком у напрямі модернізації судочинства. На відміну від інших доказів, електронний доказ може зберігатися протягом будь-якого часу, не втрачаючи свій зовнішній вигляд та якісну ознаку. Крім того, наявність сучасної системи дає змогу копіювати документ необмежену кількість разів та мати доступ до нього у будь-який час дистанційно. Водночас електронні докази як самостійна юридична конструкція вимагають особливої уваги до недоліків їх правового режиму.

Однією з найважливіших проблем виступає розмежування понять «оригінал електронного доказу» та «копія електронного доказу». Хоча ці два поняття є доволі самостійними, на практиці виникає питання: «Що слід вважати оригіналом, а що його копією? Якщо мова йде про дані, які містяться на веб-сайтах в мережі Інтернет». На сьогодні технічної можливості знайти відповідь на дане питання без проведення спеціальної експертизи немає.

Іншим важливим недоліком виступає неоднозначний погляд Верховного Суду на процедуру подання електронних доказів. Досить часто трапляється, що суд відмовляє у прийнятті електронних доказів, поданих через Електронний суд, аргументуючи свою відмову нена належним підписом особою даного електронного документа. Однак, якщо звертатися до постанов Верховного суду, можна зазначити, що ця відмова є не правомірною, так як альтернативою звернення учасників справи до суду з позовними заявами, оформленими в паперовій

формі та підписаними учасником справи, може бути й звернення з процесуальними документами в електронній формі з обов'язковим їх скріпленням власним електронним підписом учасника справи через Електронний кабінет. Але зареєструватися в Електронному кабінеті без власного електронного підпису неможливо. Тому всі документи, що надійшли до суду саме через зазначений сервіс, вважаються такими, що подані з використанням власного електронного підпису»

Досить дискусійним питанням є проблема забезпечення доказів. Прикладом можуть бути докази у вигляді листування у месенджерах. Потрапляючи на такі докази, сторони відразу повинні потурбуватися про їх забезпечення, щоб вони випадково або цілеспрямовано не були видалені.

Отже, через воєнний стан, перед нами виступає коло проблемних питань, вирішення яких прагне вся країна. За ці роки досі не вирішено безліч питань, що гальмують важливий процес становлення ефективності та виведення процедури подання електронних доказів на значно вищий рівень. Доказова база у цивільному судочинстві має позитивний та стрімкий розвиток, при цьому, як ніколи актуальною постала необхідність забезпечення електронних доказів та процедуру подання, що потребує подальшого законодавчого доопрацювання.

Список використаних джерел:

1. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 року № 1618-IV, в поточній редакції від 06.04.2022 року, Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст.502.
2. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 28.12.2004 року № 851-IV, в поточній редакції від 01.01.2022, Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 36, ст.275.
3. Закон України «Про електронні довірчі послуги» від 05.10.2017 № 2155-VIII, в поточній редакції від 01.01.2022, Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 45, ст.400.
4. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду № 922/51/20 від 29.01.2021. URL:<http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=94517830&red=100003781cb98b9943971f0cbd0c1d07035f69&d=5>.

Науковий керівник: асистент Московчук Д. О.